

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 15CoE/6/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123203704
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Čakváriová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:2123203704.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Aleny Čakváriovej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a JUDr. Blanky Podmajerskej vo veci oprávneného: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX D., zastúpený: JELEŇČÍK A PARTNERI advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Tatranská 49, 841 06 Bratislava, IČO: 47 245 042 proti povinnej: A. E. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, XXX XX H., zastúpená: AK PRINC & PARTNERS s.r.o., so sídlom Štefánikova 26, 917 01 Trnava, IČO: 47 237 554, o návrhu na výkon rozhodnutia vo veci maloletého dieťaťa: G. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, XXX XX H., zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, Jána Bottu 4, 917 01 Trnava, na odvolanie oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 28.02.2025, č.k. 14Em/1/2023-190, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II o náhrade trov konania a vec v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. z r u š u j e

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zo dňa 28.02.2025 č.k. 14Em/1/2023-190 zastavil konanie (Výrok I.) a rozhodol, že povinná má právo na náhradu trov konania voči oprávnenému (Výrok II.).

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil ust. § 29 ods. 1, 2, 3, § 52, § 55, § 391 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej aj len CMP) a vecne tým, že zo spisového materiálu mal preukázané, že k styku s maloletou a otcom dochádzalo, preto mal za spravodlivé priznať matke nárok na náhradu trov konania, ktorá sa musela v tomto konaní procesne brániť.

3. Proti výroku II uznesenia súdu prvej inštancie podal odvolanie oprávnený - otec prostredníctvom právneho zástupcu v zákonom stanovenej lehote. Navrhol uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. zmeniť tak, že súd žiadnemu účastníkovi neprizná nárok na náhradu trov konania a žiadnemu z účastníkov neprizná náhradu trov odvolacieho konania. Odvolanie odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. a), b), c), d), g) a h) zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj len „CSP“). Uviedol, že dňa 05.06.2023 podal návrh na výkon rozhodnutia – neodkladného opatrenia nariadeného uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 26.05.2023 č.k. 31P/57/2022-123 (ďalej aj len „vykonateľné uznesenie“). Súd prvej inštancie začal konať po viac ako roku a pol až na základe príkazu Ústavného súdu Slovenskej republiky v Náleze č. IV. ÚS 354/2024 a až po 14 mesiacoch vyzval matku na vyjadrenie k návrhu. Z elektronického spisu zistil, že matka sa k návrhu vyjadrila dňa 27.08.2024, ktoré vyjadrenie mu súd prvej inštancie nedoručil, pričom povinná si vo vyjadrení neuplatnila náhradu trov konania. Medzičasom rozhodol súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 27.09.2024 č.k. 31P/57/2022-799 o schválení rodičovskej dohody a súčasne zrušil dočasne vykonateľné rozhodnutie o styku otca s maloletou, ktoré bolo základom návrhu na výkon rozhodnutia v danej veci. Vzhľadom na uvedené zobral dňa 02.10.2025 návrh na výkon rozhodnutia späť. Podaním zo dňa 11.10.2024 povinná na výzvu súdu reagovala oznámením, že súhlasí so späťvzatím, návrhu na výkon rozhodnutia a žiada

priznať náhradu trov konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 256 ods. 2 CSP. Nesúhlasil s rozhodnutím vo výroku II, ktorý považoval za nezákonný s neblahým vyvrcholením z dôvodov, ktoré pôsobia autonómne a alternatívne. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. c) CSP uviedol, že z povahy veci je vylúčené, aby sudca okresného súdu, ktorý zodpovedá za prieťahy v konaní, ktoré boli konštatované nálezom Ústavného súdu, rozhodoval vo veci ďalej nezaujato. V tejto súvislosti poukázal na ust. § 49 ods. 1 CSP a judikát R 59/1997. Mal za to, že porušenie rovnosti zbraní možno vidieť aj v tom, že súd prvej inštancie mu nedoručoval vyjadrenie povinnej k návrhu na výkon rozhodnutia a na druhej strane bezdôvodne vyzval povinnú na vyjadrenie sa k späťvzatiu návrhu, ktoré vyjadrenie sa nevyžaduje podľa zákona a vzhľadom na aktuálne procesné štádium konania je súhlas, či nesúhlas povinnej irelevantný pre rozhodnutie súdu o zastavení konania. Namietal, že súd mu pol roka nedoručoval vyjadrenie povinnej, neumožnil mu na neho reagovať a len si osvojil mimo pojednávania tvrdenia povinnej, na základe ktorých ho zaviazal na náhradu trov konania. Súd bez riadneho zistenia skutočného stavu a to aspoň pripojením súdneho spisu vo veci samej vedenej pod sp. zn. 31P/57/2022 uzavrel, že povinná sa „musela procesne brániť“ a preto je spravodlivé, aby jej vzniknuté trovy nahradil. Namietal, že súd nemal žiadnu potrebu sa v napadnutom uznesení akokoľvek vyjadriť k základným otázkam a či bol podaný návrh na výkon rozhodnutia dôvodne a či povinná dodržiavala vykonateľné rozhodnutie. Ak by sa súd týmto zaoberal, ľahko by zistil, že matka ani raz nerešpektovala vykonateľné rozhodnutie súdu, a otec sa nedočkal pomoci zo strany súdu. Za tohto objektívneho stavu je pre neho zarážajúce, že súd vzhľadom na spravodlivosť v tom, že oprávnený má nahradiť matke náhradu trov konania, ktoré vznikli nielen jej, ale aj povinnému, výhradne z dôvodu svojvoľného nerešpektovania vykonateľného rozhodnutia zo strany povinnej. Namietal nepreskúmateľnosť napadnutého uznesenia, pretože jeho odôvodnenie k II. výroku neobsahuje nič iné len to, že „súd mal zo spisového materiálu za preukázané, že k styku otca s maloletou dochádzalo, preto má súd za spravodlivé, aby matke, ktorá sa v tomto konaní musela procesne brániť, bol priznaný nárok na náhradu trov konania.“ Súd v odôvodnení rozhodnutia neuviedol ani jeden riadny styk, ktorý by sa uskutočnil podľa vykonateľného rozhodnutia, pretože k nemu nedošlo, keď matka ho odmietla rešpektovať pred aj po podaní návrhu. S dcérou sa mohol stretávať len vtedy, keď mu to matka dovolila a len za jej prítomnosti, hoci k uvedenému nebola oprávnená. Matka disponuje jeho fotografiami, kde sa aj na mnohých miestach z nich sama fotí, pričom sa neoprávnené zúčastňovala jeho styku s maloletou. Matka by mu inak maloletú neodovzdala, a aj rozsah styku bezdôvodne redukovala podľa svojich vlastných pravidiel a v rozpore s vykonateľným rozhodnutím. Napriek týmto skutkovým okolnostiam, keď sa domáhal rešpektovania vykonateľného rozhodnutia, súd ho zaviazal na náhradu trov konania, ako keby návrh podal bezdôvodne. K odvolacej námietke podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP uviedol, že súd mu neumožnil vyjadriť sa k dvom písomným vyjadreniam matky, sám nezistil skutočný stav veci, aby sa dozvedel, či konanie povinnej bolo také ako prezentovala vo vyjadreniach a pripojených dôkazoch. Matka rešpektovala vykonateľné uznesenie len jedenkrát, a to 27.05.2023, t.j. deň po vydaní vykonateľného uznesenia, avšak už pri tomto prvom styku ho prenasledovala a išla nahlásiť na políciu únos maloletej, následkom čoho sa ani tento styk nezrealizoval riadne, pretože matka si maloletú predčasne zobrala. Poukázal na verbálne vyhlásenia matky, ktoré sú súčasťou súdneho spisu pod sp. zn. 31P/57/2022, v rámci ktorých prezentovala, že nebude rešpektovať vykonateľné uznesenie, ak nebude podľa jej predstáv. V písomnom vyjadrení zo dňa 21.06.2023 matka uviedla, že otcovi nebránila stretnúť sa s dcérou, ale v záujme bezpečnosti a pohody maloletej trvala na svojej prítomnosti“. Nesúhlasil a poprel tvrdenia matky uvedené v jej písomných vyjadreniach, o ktorých existencii sa dozvedel až z nahliadnutia do elektronického súdneho spisu. Svojim návrhom sa domáhal výkonu rozhodnutia, ktoré matka nerešpektovala. Matka sa vo vyjadrení k návrhu bránila tým, že od podania návrhu medzičasom došlo k výrazným zmenám na strane maloletej, čo otec popiera, pričom za podstatnú považuje skutočnosť, že uvedené nezakladá svojvoľu či nedôvodnosť návrhu, ktorý podal. Vzhľadom na neschopnosť súdu prvej inštancie v lehote 6 mesiacov konať a rozhodnúť po dobe 1 a pol roka, je prirodzené, že vzťahy medzi rodičmi a maloletou sa vyvíjali až tak, že rodičia dospeli ku konečnej dohode, ktorá bola súdoch schválená dňa 27.09.2024 (v konaní vedenom pod sp. zn. 31P/57/2022). Za stavu rodičovskej dohody vo veci samej, podľa ktorej žiaden účastník nemá nárok na náhradu trov konania a neskrývaného nerešpektovania vykonateľného rozhodnutia matkou, ktorého výkonu sa do rozhodnutia vo veci samej oprávnené domáhal, považoval konštatovanie súdu v napadnutom uznesení, že má nahradiť povinnej trovy konania za prekvapivé, nesprávne a nespravodlivé. V návrhu na výkon rozhodnutia uviedol, že dňa 28.05.2023, 30.05.2023 mu matka odmietla maloletú odovzdať, dňa 01.06.2023 odôvodnila neumožnenie mu styku s maloletou tým, že dieťa má plávanie. Uviedol, že odmieta tráviť čas s matkou osamote, čo mu matka neakceptuje a prostredníctvom maloletej si takto styk vynucuje. Vzhľadom na ignorovanie vykonateľného rozhodnutia zo strany matky, ako aj nečinnosť súdu prvej inštancie, zjednať výkon vlastného súdneho rozhodnutia

mal len dve možnosti a to buď občas vidieť maloletú, ale za prítomnosti matky, alebo maloletú nevidieť vôbec, hoci na to mal právo v zmysle vykonateľného rozhodnutia. Rozhodol sa pre prospech maloletej trpieť prítomnosť matky na styku, ako aj jej svojvoľu rozhodovať kedy, kde a ako sa daný styk uskutoční. Toto nezákonné konanie matky sa súd rozhodol odmeniť, keď jej priznal nárok na náhradu trov konania dôvodiac tým, že je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Matka sa nemusela procesne brániť, avšak práve otec bol nútený uplatniť svoje právo.

4. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu navrhla napadnuté uznesenie vo výroku II. potvrdiť. Mala za to, že odvolacie dôvody uvedené otcom v odvolaní nie sú konkrétnym pochybením súdu prvej inštancie odôvodnené a nesúvisia s konaním o výkon rozhodnutia. Otcom uvádzané dôvody v odvolaní považovala za zavádzajúce, klamlivé a účelové, ku ktorým sa viackrát vyjadrila v konaní vedenom pod sp. zn. 31P/57/2022 a aj v konaní o výkon rozhodnutia. Zotrvala na názore, že aj z komunikácie rodičov za obdobie od mája 2023 do decembra 2023 vyplýva, že bol zachovaný styk otca s maloletou, otec sa s maloletou stretával a plne rešpektoval potreby maloletej. Tvrdenia otca o bránení mu v styku s maloletou považovala za nepravdivé a zavádzajúce. V konaní preukázala, že otcovi styk s dcérou umožňovala aj na úkor jej súkromného života. Návrh otca na výkon rozhodnutia nebol dôvodný, pretože v rozhodnom čase otec nesporel jej prítomnosť na styku, ktorý prebiehal s ohľadom na potreby a stav maloletej v danom čase a priestore. Jej prítomnosť na styku nesporel ani pred A. I., s ktorou sa v tom čase realizovali sedenia na ÚPSVaR Trnava. Z prístupu otca k priebehu styku možno konštatovať, že uznal, že nemá vytvorené podmienky pre osobnú starostlivosť o maloletú a nemá ani rodičovské zručnosti, a obaja rodičia zhodne nahradili danú úpravu neodkladným opatrením a následným výkonom rozhodnutia, v záujme dcéry, novou úpravou (rodičovskou dohodou) tak, aby bol zabezpečený záujem maloletej a nie záujmy otca. Poprela, že by sa svojvoľne nepodrobila výkonu rozhodnutia, dôvody uviedla a plne rešpektovala záujem maloletej a ochranu jej zdravia. Podaný návrh na výkon rozhodnutia považovala za predčasný a na svoju obhajobu musela učiniť kroky a vynaložiť finančné prostriedky, čo ju ako matku na rodičovskej dovolenke zasiahlo. Návrh vnímala ako prejav pomsty voči jej osobe. Počas konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 31P/57/2022 poukazovala na to, že maloletá mala zdravotné problémy, otec nemal záujem od narodenia maloletej sa o ňu starať, a záujem „na oko“ začal dokazovať až od začatia konania vo veci úpravy výkonu práv a povinností k maloletej. V konaní sa preukázalo znaleckým dokazovaním, že otec nemá vytvorené vhodné podmienky a nemá rodičovské zručnosti potrebné k starostlivosti o maloletú. Otec vedel, že nemá podmienky pre maloletú, keď býval v priestoroch zamestnávateľa, napriek tomu podával návrh na výkon rozhodnutia. Nález Ústavného súdu SR, ktorým boli vyslovené prietahy v konaní, sa týka veci starostlivosti o maloletú a nesúvisí s výkonom rozhodnutia. Súd sa snažil riešiť situáciu a otcovi ponúkol priestor, aby presvedčil matku, že má skutočný záujem o maloletú a následne sa dohodli o vzájomnej kooperácii, čo však nebolo zo strany otca pochopené. Otec v rámci konania vo veci samej jej uvádzal jeho predstavu o realizácii styku s maloletou v mieste bydliska matky. Doplnila, že hoci má otec súdom uloženú povinnosť podrobiť sa výchovnému opatreniu za účelom zlepšenia rodičovských zručností, doposiaľ sa nezúčastnil výchovného opatrenia. Zdôraznila, že prvoradým záujmom dieťaťa je ochrana jeho zdravia a zdravého psychického vývoja. Mala za to, že návrh bol podaný predčasne, pretože styk otca s maloletou sa realizoval s ohľadom na potreby dieťaťa, ktoré otec rešpektoval.

5. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu oprávneného uviedol, že rozhodnutie o náhrade trov konania ponecháva na úvahu odvolacieho súdu.

6. Odvolací súd po zistení, že odvolanie oprávneného bolo podané včas, preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu v rozsahu podľa § 65 CMP s tým, že odvolacími dôvodmi nie je viazaný (§ 66 CMP) a toto rozhodnutie bez nariadenia pojednávania § 385 CSP a contrario, dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné a uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné vo výroku II zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 373 CMP, na konanie o výkone rozhodnutia sa použijú ustanovenia prvej časti a piateho dielu prvej hlavy druhej časti, ak nie je ustanovené inak.

9. Podľa § 391 CMP o náhrade trov konania rozhoduje súd v uznesení, ktorým skonanie o výkon rozhodnutia zastavuje.

10. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

11. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší len, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

12. Predmetom konania na súde prvej inštancie je konanie o návrhu oprávneného-otca na nariadenie výkonu rozhodnutia a to vykonateľného uznesenia Okresného súdu Trnava zo dňa 26.05.2023 č.k. 31P/57/2022-123, (ktorým bol dočasne upravený styk otca s maloletým dieťaťom). Súd prvej inštancie uznesením č.k. 14Em/1/2023-190 zo dňa 28.02.2025 konanie o výkon rozhodnutia zastavil a rozhodol, že povinná má nárok na náhradu trov konania voči oprávnenému.

13. Nakoľko uznesenie súdu prvej inštancie napadol oprávnený len vo výroku o náhrade trov konania, predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti výroku II uznesenia súdu prvej inštancie, ako aj postupu súdu prvej inštancie predchádzajúcemu jeho vydaniu.

14. Oprávnený v odvolaní namietal porušenie práva na spravodlivý proces z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené, čo spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť. Ďalej namietal vadu konania a nesprávny postup súdu prvej inštancie, ktorý mu nedoručil na vyjadrenie písomné podanie povinnej zo dňa 15.12.2023 a 27.08.2024.

15. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania (strany sporu) na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obrany proti takémuto uplatneniu. Požiadavke na právnu argumentáciu vyplývajú aj z ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR a smerujú k tomu, aby výsledok rozhodovacej činnosti súdov bol jasný, zrozumiteľný a dostatočne odôvodnený, a aby účastník konania (strana) nemusel hľadať odpoveď na nastolenú problematiku v rovine dohadov. Súd musí pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí potom vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, aby jeho závery boli zrozumiteľné, spravodlivé a presvedčivé. Súd pritom musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov strán (IV.ÚS 1/2002, II.ÚS 174/2004, III.ÚS 117/2007, III.ÚS 332/2009, I.ÚS 501/11 a pod.). Za arbitrárny, resp. nedostatočne odôvodnený treba považovať rozsudok súdu, ktorý svoj právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy (nález Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 154/2005).

16. Odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorý účastníkovi konania odníma tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. O vadu, ktorá je z hľadiska § 389 ods.1 písm. b/ CSP významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Vady zakladajúce zmatečnosť súdneho konania, ktoré zaviniť súd svojim procesným postupom v rozpore so zákonom, spravidla vždy účastníkovi konania odnímajú možnosť konať pred súdom, pretože mu bránia v realizácii tých procesných práv, ktoré Civilný sporový poriadok priznáva na účelné uplatnenie alebo bránenie práva proti druhému účastníkovi.

17. Ochrana princípov spravodlivého procesu na zákonnej úrovni prislúcha všeobecným súdom. Porušenie práva na spravodlivý proces sa môže prejavíť v ktoromkoľvek štádiu konania na súde prvej inštancie. Porušením práva na spravodlivý súdny proces sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníkov konania, ktoré im poskytujú procesnoprávne predpisy. O procesnú vadu v zmysle § 389 ods. 1 písm. b/ CSP ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Obsah práva na spravodlivý proces (right to fair trial) je pomerne široký a medzi jeho zložky možno zaradiť predovšetkým právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia.

18. V zmysle Civilného mimosporového poriadku a Civilného sporového poriadku účastníci konania majú v konaní právo na to, aby bola vec v čo najkratšom čase prejednaná a rozhodnutá (§ 30 CMP), právo oboznámiť sa s vyjadreniami, návrhmi a dôkazmi protistrany a vyjadriť k nim svoje stanovisko v rozsahu, ktorý určí zákon (§ 167 CSP), právo byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 33 ods. 1 CMP), právo na doručenie predvolania na pojednávanie tak, aby mal účastník dostatok času na prípravu, spravidla najmenej 5 dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať (§ 33 ods. 2 CMP), právo zúčastniť sa verejného vyhlásenia rozsudku (§ 219 CSP), právo na to, aby bol účastníkom rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 223 CSP), právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (§ 220 ods. 2 CSP).

19. Úlohou odvolacieho súdu je posúdiť závažnosť každého porušenia, pritom môže dospieť k riešeniu, že niektoré menej závažné pochybenia môže napraviť svojim postupom. Ak napríklad súd prvej inštancie neumožnil sporovej strane vyjadriť sa k dôkazu alebo k písomnému podaniu protistrany, môže byť toto pochybenie v odvolacom konaní napravené. Dôvodom na zrušenie rozhodnutia je preto taký zásah do práva na spravodlivý proces, ktorý vzhľadom na jeho povahu alebo intenzitu nie je možné v odvolacom konaní napraviť a ktorý zásah odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé.

20. Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie oprávneného voči výroku o náhrade trov konania je dôvodné. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie v bode 11 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia ako dôvody pre priznanie nároku na náhradu trov konania povinnej uviedol, že k styku otca s maloletou dochádzalo, preto považoval za spravodlivé, matke, ktorá sa v tomto konaní musela brániť, vyhovieť vo vzťahu k náhrade trov konania.

21. Náhrada trov konania plní v civilnom procese dve základné funkcie, a to funkciu preventívnu a funkciu sankčnú. Sankčná funkcia má eliminovať možnosti zneužívania súdneho systému v prípade, že by konanie existovalo bez nutnosti znášať náklady, ktoré sú s konaním spojené. Sankčná funkcia je obrazom štandardného sporového konania, ktorý slúži na ochranu súkromnoprávných záujmov. Sankciu nesie spravidla ten, kto spôsobil, že je nevyhnutné brániť v konaní na súde svoje individuálne práva. Uvedené zásady nie je možné uplatňovať v konaní podľa Civilného mimosporového poriadku, a to vzhľadom na okruh vecí, ktoré sú prejednávané v režime tohto zákona, ako aj z dôvodu prítomnosti verejného záujmu. V mimosporových konaniach preto platí, že každý z účastníkov si platí trovy konania sám (§ 49 CMP) a žiaden z nich nemá ani nárok na ich náhradu od iného účastníka (§ 52 CMP). Toto všeobecné pravidlo formulované ako generálna klauzula je prelomené v dvoch prípadoch, kedy náhradu trov konania možno priznať v prípade, že to ustanovuje zákon, podľa zásady úspechu za kumulatívneho splnenia podmienky, že to možno spravodlivo požadovať (§ 53 CMP) a ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé (§ 55 CMP).

22. V konaniach podľa Civilného mimosporového poriadku je priznanie nároku na náhradu trov konania výnimočné. Je pritom ponechané na vôľu účastníka, či si takýto nárok na náhradu trov konania uplatní alebo nie. Keďže aplikácia § 55 CMP predstavuje výnimku zo všeobecného pravidla, musí byť náležite odôvodnená. Rozhodujúcim kritériom pre priznanie nároku na náhradu trov konania v tomto prípade nie je úspech v konaní. Predpoklad, že je priznanie nároku na náhradu trov konania s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé, musí súd vyhodnotiť z úradnej moci. Pokiaľ prišlo k uplatneniu nároku na náhradu

trov konania a sú tu okolnosti, pre ktoré je spravodlivé náhradu trov konania priznať, umožniť účastníkov, ktorý má byť zaviazaný na náhradu trov konania, na túto skutočnosť vopred upozorniť a dať mu priestor na predstavenie prípadných opačných argumentov (rozhodnutie Ústavného súdu ČR, II. ÚS 828/2006). Pri hodnotení tohto kritéria by nemal súd zohľadňovať výlučne osobné a majetkové pomery účastníkov. Súd tiež pri aplikácii predmetného ustanovenia môže vyhodnocovať, ktorý z účastníkov spôsobil, že konanie muselo prebehnúť. S poukazom na ust. § 373 CMP sa ustanovenia § 52 a § 55 CMP použijú pri rozhodovaní o náhrade trov konania aj v konaniach o výkon rozhodnutia.

23. V danom posudzovanom prípade z obsahu spisu vyplýva, že konanie o výkon rozhodnutia inicioval ako oprávnený otec maloletého dieťaťa dôvodiac tým, že matka mu po vydaní uznesenia o neodkladnom opatrení o styku s maloletou, neumožnila opakovane styk s maloletou a to dňa 28.05.2023, 30.05.2023 a 01.06.2023. K návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia sa povinná vyjadrila dňa 15.12.2023 odvolávajúc sa na to, že styk otca s maloletou sa realizuje v záujme a v prospech dieťaťa a jeho potrieb. Vo svojom podaní zo dňa 27.08.2024 a 08.11.2024 matka prezentovala rovnaké stanovisko, pričom zo žiadneho z jej vyjadrení a ani z pripojených dôkazov nevyplýva vyjadrenie ku konkrétnym dňom, ktoré oprávnený uviedol v návrhu, kedy sa styk nemal realizovať. Je tiež zrejmé, že vyjadrenia rodičov vo vzťahu k realizácii styku otca s maloletou v nasledujúcom období, t.j. od júla 2023 sú diametrálne odlišné, keď matka argumentuje tým, že otec rešpektoval potreby maloletej a styk sa realizoval preto v jej prítomnosti, avšak otec opakovane namietal, že matka mu umožňuje styk len na základe jej vôle, tento sa nerealizuje v časoch určených v zmysle právoplatného a vykonateľného exekučného titulu a bez prítomnosti matky, keď jej prítomnosť na styku nie je žiadúca. Z hľadiska posúdenia, či bol návrh na výkon rozhodnutia podaný otcom dôvodne je nevyhnutné zistiť, či sa styk v čase podania návrhu na výkon rozhodnutia realizoval, resp. či išlo zo strany otca o šikanózný návrh. Z napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že by sa súd prvej inštancie danými skutočnosťami zaoberal a vysporiadal sa s nimi. Z rozhodnutia tiež nie je zrejmé ako sa súd vysporiadal s tvrdeniami matky, že styk sa realizuje, ale nie v rozsahu určenom exekučným titulom. Nakoľko z obsahu spisu tieto okolnosti nie je možné jednoznačne určiť, pričom obaja účastníci odkazujú vo svojich vyjadreniach na konanie vedené na súde prvej inštancie pod sp. zn. 31P/57/2022, predmetom ktorého bolo rozhodovanie vo veci starostlivosti o maloletú G., nie je zrejmé, prečo súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil len veľmi stroho, bez zohľadnenia a vysporiadania sa s otázkou, ako prebiehal styk otca s maloletou, či prebiehal v čase určenom vykonateľným rozhodnutím súdu a v neprítomnosti matky. Ak súd zaviazal oprávneného na náhradu trov konania povinnej konštatujúc, že styk sa realizoval, z rozhodnutia nevyplýva na základe akých dôkazov k tomuto záveru dospel. Vzhľadom na výnimočnosť priznania nároku účastníka na náhradu trov konania, bolo potrebné zo strany súdu prvej inštancie sa danými otázkami vysporiadať a za účelom rozhodnutia o trovách konania zistiť všetky uvedené skutočnosti a tieto následne vyhodnotiť aj v kontexte vyjadrení oprávneného a povinnej.

24. Na základe uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, pretože napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné a nespĺňa podmienky ust. § 220 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 236 CSP.

25. Vo vzťahu k námietke oprávneného, ktorý namietal porušenie práva na spravodlivý proces aj v súvislosti s tým, že súd mu nedoručil na oboznámenie a vyjadrenie podania povinnej zo dňa 15.12.2023 a 08.11.2024 (vyjadrenie – súhlas so späťvzatím návrhu na výkon rozhodnutia), odvolací súd po preskúmaní spisového materiálu konštatuje, že daná námietka je dôvodná. Zo spisu nevyplýva, že by súd doručoval oprávnenému predmetné podania povinnej a navyiac mu nedoručil ani podanie zo dňa 27.08.2024. Daným postupom znemožnil účastníkovi oprávnenému reagovať na vyjadrenia povinnej a uplatňovať svoje procesné práva. Reakcia oprávneného na argumenty povinnej je podstatná aj pre posúdenie otázky priznania náhrady trov konania. K námietke povinnej, že súd mu nedoručil podanie týkajúce sa súhlasu povinnej so späťvzatím návrhu, v ktorom žiadal priznať náhradu trov konania, odvolací súd akceptoval odvolacie argumenty oprávneného, nakoľko pre spravodlivé rozhodnutie vo veci bolo povinnosťou súdu poskytnúť oprávnenému priestor vyjadriť sa k tejto požiadavke povinnej tak, aby súd vec vedel vyhodnotiť a posúdiť komplexne.

26. V prejednávanej veci súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a tento nedostatok nebolo možné napraviť v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd rozhodnutie podľa § 389 ods.1 písm. b/ CSP zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie,

v ktorom súd prvej inštancie bude povinný doručiť oprávnenému podania matky zo dňa 15.12.2023, 27.8.2024 a 08.11.2024 spolu s prílohami, poskytnúť mu možnosť vyjadriť sa argumentom matky a k predloženým dôkazom, a vyjadriť sa k návrhu matky na priznanie jej náhrady trov konania. Zároveň bude potrebné, aby posúdil dôvodnosť podaného návrhu na výkon rozhodnutie s ohľadom na argumenty oprávneného uvedené v návrhu vo vzťahu ku konkrétnym dátumom, v ktorých sa jeho styk s maloletou nerealizoval, pretože mu podľa jeho tvrdení nebol umožnený. V prípade potreby pre objasnenie veci a spravodlivé rozhodnutie má možnosť si pripojiť spis vedený na tamojšom súde pod sp. zn. 31P/57/2022 za účelom odstránenia rozporov vo vyjadreniach účastníkov vo vzťahu k posúdeniu, či sa styk otca s maloletou realizoval v zmysle exekučného titulu, prípadne čo bolo dôvodom, že stretnutia prebiehali v inom režime a v prítomnosti matky. Po odstránení týchto nedostatkov súd prvej inštancie opätovne rozhodne o uplatnenom nároku povinnej na náhradu trov konania a svoje rozhodnutie náležite postupom podľa § 220 CSP odôvodní, tzn. uvedie v ňom stručný a jasný výklad o tom, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa riadil pri hodnotení dôkazov. V prípade, ak by súd prvej inštancie dospel k záveru o dôvodnosti návrhu povinnej na priznanie jej náhrady trov konania, odvolací súd dáva do pozornosti súdu prvej inštancie ust. § 58 ods. 1 CMP, podľa ktorého o nároku na náhradu a výške trov konania (s vyčíslenou sumou priznaných trov konania) rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

27. Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie v danej veci zaťažil konanie procesnou vadou v zmysle 389 ods.1 písm. b/ CSP, a nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva na spravodlivý proces, pričom procesná vada je dôvodom, pre ktorý musí odvolací súd rozhodnutie vydané v takomto konaní vždy zrušiť. Zároveň je potrebné dodať, že danú procesnú vadu nie je možné napraviť v odvolacom konaní.

28. Odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pričom bude potrebné, aby súd prvej inštancie vo veci postupoval vo vyššie naznačenom smere, opätovne rozhodol a konal v súlade s procesnými ustanoveniami Civilného sporového poriadku a Civilného mimosporového poriadku.

29. O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v konečnom rozhodnutí.

30. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).